

Ižanga

*Mirtis timpčioja man už ausies ir šnibžda:
„Gyvenk, nes aš ateinu.“*

(VERGILIJUS)

Prieš dešimt metų, lankydamasis vienoje iš trečiojo pasaulio šalių, patekau į rimtą avariją. Iki šiol ryškiai prisimenu tą akimirką, kai išsiropščiau iš sulankstytų automobilio nuolaužų – nes tai buvo ir akimirka, kai išsilaisvinau iš depresijos, kuri pastaruoju metu nuolaužomis buvo pavertusi visą mano gyvenimą.

Šiuo požiūriu avarija buvo tobula metafora mano gyvenimui apibūdinti: važiavimas tamsiu keliu, staigus posūkis, visiškas automobilio nesuvaldymas. Prieš kelis mėnesius buvau patyręs triuškinantį smūgį – išsiskyriau su pirmąja moterimi, kurią nuoširdžiai mylėjau. Nuo tada iš gana laimingo, savimi pasitikinčio ir mėgstančio bendrauti vaikino

virtau prislėgtu ir neryžtingu atsiskyrėliu; nieko neprisileidavau, nes bijojau vėl būti įskaudintas. Regis, gyvenimas visiškai išslydo man iš rankų. Viduje tvenkėsi neapykanta sau, kartais net pagalvodavau apie savizudybę.

Mano gyvenimas, ko gero, daugybe atžvilgių buvo virtęs nuolaužomis dar gerokai prieš tą naktį ir tą staigų posūkį aštuoniasdešimt penkių mylių¹ per valandą greičiu.

Tada viskas pasikeitė akimirksniu. Kelias staiga kažkur dingo, vietoj jo už priekinio stiklo sušmėžavo juoda tuštuma, ir mūsų automobilis nuskriejo nuo autostrados. Per radiją grojusi muzika nutilo, pro atvirus langus nebešvilpė vėjas. Tą akimirką, kai mašina pakibo ore, pasijutau taip, tarsi skrisčiau ar būčiau nesvarumo būsenoje. Pagalvojau: *Dieve, prašau, aš dar nepasiruošęs...*

Atsipeikėjęs pamačiau sutemose skendintį cukranendrių lauką, į kurį tvieskė priekiniai automobilio žibintai – tik tiek teišvydau per tą siaurą plyšelį priešais save, kur anksčiau buvo priekinis stiklas. Į vidų įlinkusios durelės ir prietaisų skydas mudu su vairuotoju įkalino tarp sulankstyto metalo, stiklo šukių ir plastiko skeveldrų. Tada atrodė, kad valandų valandas kamavomės bandydami ištrūkti iš šių karstą primenančių griuvėsių.

Prisimenu, kaip pro priekinio stiklo liekanas išsikapanojau lauk, atsistojau ant sulankstyto variklio dangčio ir pažvelgiau į savo kruviną kūną, o paskui pakėliau akis į dangų. Ir tą akimirką viskas pasikeitė. Staiga pasijutau taip, tarsi kas būtų mane pakylėjęs virš tų emocinių nuolaužų, kurios

buvo likusios iš mano gyvenimo. Visas pastaruosius mėnesius manyje viręs pyktis, skausmas, pasibjaurėjimas ir apgailėstavimas dingo; abejonių ir nevilties šydas išsisklaidė. Ironiška, tačiau aš nejutau skausmo – avarija mane kaip tik nuo jo išvadavo. Kūną užplūdo palaiminga ramybės ir dėkingumo banga. Pasijutau laisvas, lyg pirmą kartą gyvenime prieš mane būtų atsivėrę naujų galimybių vartai. Lyg būčiau gavęs kvietimą pradėti viską iš naujo, pažvelgti į pasaulį kitomis akimis ir patirti jį kitokį – kur kas turtingesnį, spalvingesnį ir didingesnį, nei aš kada nors galėjau įsivaizduoti. Lyg tą akimirką man kas nors būtų įteikęs „auksinį bilietą“ – dar vieną gyvenimo galimybę. Kone amžinybę spoksojau įsmėigęs akis į dangų, paskui giliai atsidadusau ir pajutau, kaip mano gyslomis vėl ima tekėti gyvybė. Po ilgų mėnesių mano siela uždainavo.

Štai testas, parodantis, ar tavo misija šioje žemėje baigta: jei tu gyvas – vadinsi, ji dar tęsiasi.

(RICHARDAS BACHAS)

Tikras stebuklas, kad mudu su vairuotoju patyrėme palyginti nedaug sužalojimų. Bet avarijos pamokas įsiminiau visam gyvenimui: tau pasisekė, kad esi gyvas, taip nutiko ne be reikalo, pradėti iš naujo gali bet kada, kai tik panorėsi, o dabar daryk ką nors, nes laikrodis tiksi.

Gavęs šį auksinį bilietą sugebėjau pakeisti savo gyvenimą iš esmės per metus. Grįžo pasitikėjimas savimi. Stengiausi kurti nuoširdesnius ir gražesnius santykius. Ėjau ten, kur vedė mano vidinė laisvė ir tikėjimas, prasmė man ėmė rū-

¹ Vert. past. – 1 mylia yra 1,61 kilometro.

pėti labiau nei sėkmė. Praėjus metams po nelaimingo atsitikimo jaučiausi gyvenantis savo gyvenimą, sukurtą sąmoningai, o ne per atsitiktinumą.

Nuo tada stengiuosi laikytis pažado, kurį sau daviau tą akimirką, kai man buvo įteiktas auksinis bilietas. Išlikęs gyvas, stovėdamas ant to sulankstyto variklio dangčio, tylomis išstariau žodžius, kurių niekad nepamiršiu: *O, Dieve, – sušnibždėjau, – ačiū tau... ačiū už suteiktą dar vieną galimybę. Pažadu įrodyti, kad esu jos vertas.*

Giliai viduje visada žinojau, kad norėdamas įrodyti esąs vertas antro bandymo, privalau pasidalinti savo auksiniu bilietu ir su kitais. Taigi pastaruosius dešimt metų stengiausi padėti žmonėms išgyventi tą akimirką, kuri man nušvito anuomet: akimirką, kai pamatai prieš save atsiveriančius galimybių vartus, akimirką, kai iš tiesų pasijunti gyvas ir laisvas, tą palaimingą akimirką, kai jautiesi galintis pradėti iš naujo ir susikurti gyvenimą, kokio visuomet troškai. Būtent tokią akimirką kviečiu jus patirti skaitant šią knygą.

Ateis laikas, kai manysite, kad viskas baigta. Tai bus tik pradžia.

(LUJI LEMORAS)

Kai perskaitysite, taip pat kviečiu pasidalinti savo atradimais su tais, kurie jums svarbūs, kad ir jie galėtų patirti panašių akimirkų. Kartais galime pakeisti aplinkinių žmonių gyvenimus paprasčiausiai pasidalinę savo pokyčių istorijomis. Neabejoju, kad auksinis gyvenimo bilietas ir jį gaubiančios paslaptys visuomet buvo šitaip perduodami – iš rankų į rankas, iš lūpų į lūpas.

Kas gi yra tas auksinis gyvenimo bilietas, ir kokį gyvenimą jis mums leidžia atverti? Tikiu, kad patys surasite atsakymus skaitydami šią istoriją.

PIRMA DALIS

I SKYRIUS

Vokas

Stovėjau vonioje ir skutausi, kai mano ausis pasiekė balsas, kalbantis per televiziją:

– Nutraukiame laidą norėdami pranešti paskutines naujienas Merės Higinis dingimo istorijoje.

Numetęs skustuvą į kriauklę paskubomis apsijuosiau rankšluosčiu ir keliais šuoliais atsidūriau svetainėje. Merės nuotrauka užėmė pusę televizoriaus ekrano. Vietinio kanalo žinių diktorius ramiai skaitė tekstą.

– Panelė Higinis, paslaptinomis aplinkybėmis dingusi prieš keturiasdešimt dienų, buvo rasta...

O, Dieve. Bijojau išgirsti blogiausia.

– ...kelių policijos patrulių atstovas pranešė, kad ji buvo nuvežta...

Suskambėjo telefonas. Apgraibomis ieškojau ragelio, neatitraukdamas žvilgsnio nuo televizoriaus.

– ...į ligoninę prieš penkiolika minučių. Ten, kaip pranešama...

Atsiliepiu po kelių signalų. Skambino Linda, Merės mama. Ji kalbėjo taip greitai, kad supratau vos pusę to, ką išgirdau.

– Linda, nusiramink, – pasakiau jai. – Kas čia vyksta?

– ...mes pas ją... turi čia atvažiuoti... ją surado. Surado Merę!

Pažvelgiau į Merės nuotrauką ekrane.

– Dieve mano, Linda, – bandžiau atgauti kvapą. – Ją rodo per žinias. Ar jai viskas gerai?

– Mes ligoninėje. Turi čia atvažiuoti... greičiau! – išbėrė ji.

– Linda, ar Merei viskas gerai?

– Atvažiuok kuo greičiau. Keturi šimtai dešimta palata. Nebegaliu kalbėti. Paskubėk.

Ir ji padėjo ragelį.

Kai nuskubėjęs į ligoninę įžengiau vidun, mane apakino fotoaparatai blykstės. Minia reporterių bruko savo mikrofonus ir objektyvus tiesiai man į veidą, pasipylė triukšminga klausimų lavina.

– Kokia Merės būklė?.. Ar žinote, kas jai nutiko?.. Ar kalbėjotės su jos tėvais?..

Dar niekada gyvenime taip nesidžiaugiau pamatęs slaugytoją. Baltai apsirengusi tvirto sudėjimo moteris prasibrovė pro reporterius ir čiupo mane už rankos.

– Duokite jam ramybę! – įsakmiai šuktelėjo ji. – Tu – pasitrauk ir leisk praeiti.

Ji nusitempė mane sau iš paskos, praskyrusi reporterių sieną ištiesta ranka tarsi kamuolį saugantis regbio žaidėjas. Nuvedusi prie lifto įstūmė vidun ir nugara užtvėrė mane nuo smalsuolių. *Ketvirtas aukštas*, – be garso sukrutėjo jos lūpos.

Paspaudžiau mygtuką ir išvydęs užrašą šalia jo pajutau, kaip nugara perbėga šiurpas: *INTENSYVIOS TERAPIJOS SKYRIUS*.

Lifto durys užsivėrė, nuslopindamos reporterių šūkajamus klausimus. Įkvėpęs to sterilaus chlorkalkių ir eterio kvapo pagalvojau, kaip nekenčiu ligoninių. Mintyse šmėstelėjo prisiminimai apie senelį, paskui apie mamą. *Prašau, taip neturi nutikti*, – tylomis meldžiau.

Durys atsidarė. Pamačiau už stalo sėdinčią slaugę.

– Ponia, aš ieškau keturi šimtai dešimtos palatos. Esu...

– Žinau, – atsakė ji. – Paeikite koridoriumi ir iškart pasukite į dešinę. Bus penktos durys jums iš kairės.

Jai dar nebaigus sakinio, aš jau skubėjau koridoriumi.

Pasukęs už kampo išvydau Merės motiną Lindą. Ji verkė įsikniaubusi į savo vyro Džimo glėbį. Gydytojas jiems kažką kalbėjo ramiu balsu. Kiek atokiau nuo jų nuleidęs akis stovėjo detektyvas Keršou iš asmenų paieškos skyriaus.

Giliai įkvėpiau stengdamasis nusiraminti. *Būk stiprus*, – tariau sau eidamas link jų.

Džimas pamatė mane pirmasis ir kažką pašnibždėjo Lindai į ausį. Ši nusišluostė ašaras, atšlijo nuo jo ir pažvelgė į mane liūdesio pilnomis akimis.

Ne, ne, – pagalvojau, – *prašau, tik ne tai...*

Sustingusiu veidu priėjau artyn.

– Linda, ar ji gyva?